

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

[Signature]
С.А. Матюх

«*14*» *січня* 2020 р.

ПРОГРАМА

**фахового іспиту для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти
за освітньо-професійною програмою
«Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика»
спеціальності 014 «Середня освіта (Трудове навчання та технології)»
на базі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Схвалено на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва, протокол № 6 від «14» січня 2020 р.

Зав. кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

[Signature]
І.П.Андрошук

Програма розглянута та схвалена на засіданні Вченої (методичної ради) гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 6 від «14» січня 2020 р.

Голова Вченої (методичної) ради

[Signature]
Л.Л. Станіславова

ЗМІСТ ПРОФЕСІЙНИХ ДИСЦИПЛІН

Основи трудового навчання

Праця як діяльність і як процес. Аспекти праці та її психологічні ознаки. Види праці. Загальні поняття про психіку людини, її функції та форми в процесі трудової діяльності. Мотивація як основа для здійснення трудової діяльності. Форми і засоби мотивації трудової діяльності.

Поняття фізіології праці. Фізіологічні принципи раціоналізації праці. Фактори виробничого середовища. Працевдатність та чинники втоми.

Загальна характеристика освітньої галузі «Технології». Головна мета і завдання вивчення освітньої галузі.

Історія становлення трудового навчання як шкільного предмету, його мета та завдання. Зміст шкільної програми трудового навчання. Зв'язок трудового навчання з іншими шкільними предметами.

Закономірності і принципи трудового навчання. Системи трудового навчання.

Правові аспекти та нормативи організації і оснащення шкільних майстерень і трудових кабінетів. Санітарно-гігієнічні і ергономічні вимоги до навчальних майстерень. Організація роботи з охорони праці школярів.

Форми організації трудового навчання. Типологія та структура уроків трудового навчання. Екскурсії, гуртки, факультативи, олімпіади, практикуми, учнівські конференції, домашня робота як допоміжні форми організації трудового навчання.

Сутність та завдання продуктивної праці учнів. Трудові об'єднання школярів.

Література

1. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Ч.1 Теорія трудового навчання/ Д.О. Тхоржевський; 4-е вид., переробл. і доп. – К. : РННЦ «ДІНІТ», 2000. – 148 с.
2. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Ч.2 Загальні засади методики трудового навчання, теорія трудового навчання / Д.О. Тхоржевський; 4-е вид., переробл. і доп.. – К. : РННЦ «ДІНІТ», 2000. – 186 с.
3. Малхазов О.Р. Психологія праці: навч. посіб. / О.Р. Малхазов. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 208 с.
4. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці : підручник / Я.В. Крушельницька. – К. : КНЕУ, 2003. – 367 с.

Методика трудового навчання

Процес цілепокладання, його характеристика. Способи постановки цілей навчання. Таксономія цілей.

Поняття та класифікація міжпредметних зв'язків. Планування та здійснення міжпредметних зв'язків на уроках трудового навчання. Здійснення міжпредметних зв'язків в навчальній темі.

Класифікація методів навчання. Характеристика методів навчання за дидактичною метою та рівнем пізнавальної активності учнів.

Сучасний урок трудового навчання, вимоги до його організації та структурних елементів. Вимоги до розробки різних типів навчальних занять. Визначення організації та структурних елементів уроку в залежності від мети та дидактичних задач.

Розробка та використання засобів навчання на уроках трудового навчання. Засоби активізації пізнавальної діяльності під час викладу навчального матеріалу, їх характеристика.

Дидактичні основи актуалізації опорних знань і досвіду учнів. Методи актуалізації опорних знань і досвіду, методика їх використання на уроках трудового навчання.

Цілі мотивації. Поняття навчальної мотивації. Дидактичні характеристики навчальної мотивації та способи її здійснення.

Види та методи контролю на уроках трудового навчання, їх характеристика. Тестування як метод перевірки знань, умінь і навичок, його характеристика. Види тестових завдань.

Організація проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання. Методи проектно-технологічної діяльності.

Література

1. Теорія і методика навчання технології : навч. посіб. / І.П. Андрущук, І.В. Андрущук, В.В. Бербець, О.В. Бялик та інші / за заг.ред. О.М. Коберника. – Умань : ФОП Жовтий О.О., 2014. – 480 с.
2. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Ч.1. Теорія трудового навчання, 4-е видання, перероблене і доповнене. – К.: РНЦ «ДІНІТ», 2000. – 248 с.
3. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Ч.2. Загальні засади методики трудового навчання, 4-е видання, перероблене і доповнене. – К.: РНЦ «ДІНІТ», 2000. – 186 с.
4. Тхоржевський Д.О. Методика трудового та професійного навчання. Ч.3. Методика технічної праці у 5-9 класах, 4-е видання, перероблене і доповнене. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. – 217 с.

5. Ващенко Г.Г. Загальні методи навчання. Підручник для педагогів. – К.: Укр. Видавничий Спілка, 1997. – 415 с.

6. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: Навчальний посібник / Бербец В.В.; Дубова Н.В.; Коберник О.М.; Кравченко Т.В. та ін. / За заг. ред. О.М.Коберника, В.К.Сидоренка. – Умань: КопіЦентр, 2007. – 154 с.

7. Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 9 класи / авт.: В. Сидоренко та інші, затверджена наказом МОН України від 29.05.2015 № 585.

8. Коберник О.М., Ящук С.М. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання. – Умань : УДПУ, 2001. – 80 с.

Теорія та методика виховної роботи

Мета і завдання виховного процесу. Процес виховання, його специфіка. Основні принципи виховання. Поняття плану виховної роботи, основні вимоги та принципи планування. Види та форми планів виховної роботи. Основні етапи методики планування виховної роботи. Зміст виховної роботи, характеристика його складових. Форми організації виховної роботи, їх характеристика (індивідуальна, групова, масова, форми організації інформаційного впливу за допомогою технічних засобів). Поняття про методи та прийоми виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності. Методи стимулювання поведінки і діяльності вихованців. Методи контролю і аналізу ефективності виховного процесу. Особливості позанавчальної виховної роботи з учнями. Комплексний підхід до спрямування змісту та організаційних форм позанавчальної виховної роботи з учнями. Місце класного керівника в системі виховання учнів. Зміст, завдання, методи та форми роботи класного керівника у системі виховання учнів. Функції класного керівника. Поняття колективу, його ознаки, функції, структура і типи та особливості його розвитку. Види заохочення, їх характеристика. Покарання, як вид педагогічного стимулювання. Змагання як засіб стимулювання прагнень учнів до високих результатів у різних напрямках їх діяльності. Поняття самовиховання, умови його успішної організації. Прийоми самовиховання. Етапи роботи з організації процесу самовиховання. Педагогічна занедбаність: суть, стадії та їх ознаки. Причини педагогічної занедбаності, їх характеристика. Профілактика педагогічної занедбаності. Специфіка роботи з обдарованими учнями. Сім'я і її роль у формуванні особистості учня. Основні фактори впливу на особистість підлітка в сім'ї. Форми і методи роботи вчителя з батьками учнів. Зміст, мета та принципи проектування виховного процесу.

Основні модулі проектування виховного процесу, їх характеристика. Планування виховної роботи в школі.

Література

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ ст.). – К. : Райдуга, 1994. – 62 с.
2. Національна державна комплексна програма естетичного виховання / Укл. І.А. Зязюн, О.М. Семашко. – К. : 1994. – 64 с.
3. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта. – 2002. – № 26.
4. Виховна робота в закладах освіти України // Збірник нормативних документів та методичних рекомендації. – К. : – 1998.
5. Андрощук І.В. Методика виховної роботи : навч. посібник / І.В. Андрощук, І.П. Андрощук. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2014. – 320 с.
6. Бех І.Д. Виховання особистості : підруч. – К. : Либідь, 2008. – 848 с.
7. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посібник. – К. : ІЗМН, 1998. – 204 с.
8. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання : навч. посібник. – К. : Вища шк., 1997.
9. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання : навч. посіб. – К. : Знання, 2008. – 415 с.
10. Методика виховної роботи : навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладів / Суходольська Л.В., Фіцула М.М. – Тернопіль, 1998. – 134 с.
11. Троцько Г.В. Професійно-педагогічна підготовка студентів до виховної роботи в школі. – Харків : Основа, 1995. – 183 с.
12. Кoberник О.М. Теорія і методика психолого-педагогічного проектування виховного процесу в школі : навч.-метод. посібник – Київ : Науковий світ, 2001. – 182 с.
13. Мартинюк І.В. Національне виховання : теорія і методологія : метод. посібник. – К. : ІСДО, 1995.
14. Фіцула М.М. Педагогічні проблеми перевиховання учнів. – Київ, 1981.
15. Белоусова В.О. Теорія і методика гуманізації відносин старшокласників у позаурочній діяльності загальноосвітньої школи. - К., 1997.
16. Гончаренко С. Український педагогічний словник. – К. : Либідь, 1997. – 376 с.
17. Лукашевич Н.П. Социология воспитания : кратк. курс лекцій. – К. : МАУП, 1996.

Теорія і методика профорієнтаційної роботи

Сутність і структура професійної орієнтації. Історія питання. Керування професійною орієнтацією. Професійна просвіта Система профорієнтації як комплексного феномену: її мета і завдання, концепції, тенденції, закономірності, принципи та критерії, структура національної економіки, конкретні види професійної діяльності.

Професіологія. Класифікація професій. Вимоги професії до особистості. Професіограма та її структура особливості професійного становлення учнівської молоді: мета, предмет, зміст, мотиви, форми, методи, засоби, умови та результати; методи професійного добору; управління професійною орієнтацією молоді в Україні і досвід її організації за кордоном. Визначення типу особистості Індивідуально-типологічні властивості особистості (характер, темперамент, емоційно-вольові якості). Їх вплив на вибір майбутньої професії, її опанування та адаптацію. Методи вивчення індивідуально-типологічних властивостей.

Психофізіологічні якості особистості в професійній діагностиці. Відчуття, сприйняття, пам'ять, мислення, воля, уява, увага. Їх вплив на вибір майбутньої професії. Методи вивчення психофізіологічних якостей з метою профорієнтації.

Професіографічний аналіз діяльності професійний план та професійна кар'єра. Професійна консультація та профдобір. Активні методи профконсультацій та профорієнтаційні ігри.

Література

1. Боровский А.Б., Потапенко Т.М., Щекин Г.В. Система методов профессиональной ориентации : Учеб.-метод. пособие. В 2-х кн. – К.: МЗУУП, 1993. – Кн. 1. Основы профессиональной ориентации. – 164 с; Кн. 2. Методики профориентационной работы (приложения). – 164 с.
2. Вайсбург А.А. Организация профориентационной работы школы, ПТУ, предприятия : пособ. для учителя / под ред. М.И. Махмутова. – М. : Просвещение, 1986. – 128 с.
3. Захаров Н.Н. Профессиональная ориентация школьников. – М.: Просвещение, 1988.
4. Овчарова Р.В. Справочная книга школьного психолога. – М.: Просвещение, Учебная литература, 1996. – 352 с.
5. Підготовка до професійного навчання і праці (психолого-педагогічні основи) : навч.-метод. посіб. / за ред. Г.О. Балла, П.С. Перепелиці, В.В. Рибалки. – К. : Наукова думка, 2000. – 188 с.
6. Психология личности : тесты, опросники, методики / Авторы-сост.: к.пед.н., доцент Н.В. Киршева и Н.В. Рябчикова. – М. : Геликон, 1995. – 236 с.
7. Гладкова В.М. Профориєнтація : навч. посіб. – Львів : Новий Світ – 200, 2007. – 160 с.

8. Янцур М.С. Професійна орієнтація і методика профорієнтаційної роботи. Курс лекцій :навч.посіб. – К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. – 464с.

9. Янцур М.С. Практикум з професійної орієнтація і методика профорієнтаційної роботи :навч.посіб. – К.:Видавничий Дім «Слово», 2012. – 216с.

Нарисна геометрія і креслення

Загальні вимоги до оформлення креслень. Геометричні побудови на кресленнях. Креслення плоских предметів. Креслення в системі прямокутних проєкцій. Виконання і читання креслень. Аксонометричні проєкції. Технічний рисунок. Перерізи та розрізи при виконанні креслень предметів. Вибір зображень на кресленнях. Складальні креслення. Зображення з'єднань на складальних кресленнях. Читання та деталювання складальних креслень. Топографічні та будівельні креслення. Технічні схеми

Література

1. Сидоренко В.К. Креслення : підруч. для учнів загальноосвіт. навч.-вихов. закл. – К. : Школяр, 2003. – 239 с.

2. Сидоренко В.К. Технічне креслення : пробний підруч. для учнів проф.-техн. навч. закладів. – Львів : Оріяна-Нова, 2000. – 497 с.

Шкільний курс креслення та методика його навчання

Методика креслення як наукова дисципліна. Зміст курсу креслення та його завдання. Дидактичні основи навчання кресленню. Організація навчальної роботи з креслення. Методика вивчення основних тем курсу креслення у 8 класі. Методика вивчення основних тем курсу креслення у 9 класі. Позакласна робота з креслення. Поглиблене вивчення креслення в школі

Література

1. Методика викладання креслення : конспект лекцій для студентів спеціальності «Технологічна освіта» / Укладач Герніченко І.І. – Хмельницький : ХНУ, 2014. – 140 с.

2. Методика викладання креслення в школі : посіб. для вчителя / Верхола А.П., Науменко В.Я., Мазур В.Г., Рафаловський Е.В.; під ред. А.П. Верхоли. – К. : Рад. шк., 1989. – 128 с.

3. Михайловський В.М. Позакласна робота з креслення : посіб. для вчителів / В.М. Михайловський. – К. : Рад. школа, 1984. – 140 с.

Виробництво та обробка конструкційних матеріалів

Матеріалознавство швейного виробництва

Загальні відомості про волокна. Класифікація волокон. Основні властивості волокон: механічні, фізичні, хімічні. Натуральні волокна: бавовна, льон, вовна, натуральний шовк. Хімічні волокна та їх властивості. Штучні волокна та їх властивості. Пряжа та текстильні нитки. Основні види пряжі. Основні види текстильних ниток. Основні властивості пряжі та ниток. Дефекти пряжі та ниток. Процес ткацтва. Ткацькі дефекти.

Оздоблення тканин різного волокнистого складу. Спеціальні види оздоблення тканин.

Склад тканин. Будова тканин. Класифікація ткацьких переплетень. Структура лицьової та зворотної сторін тканин. Властивості тканин.

Сортність тканин. Загальний порядок визначення сорту тканин. Особливості визначення сорту тканин різного волокнистого складу. Асортимент тканин. Білизняні тканини, тканини для суконь та сорочок, костюмні тканини, пальтові тканини, плащові та курткові тканини.

Натуральна шкіра. Штучна шкіра.

Загальні відомості про трикотаж. Полотна для білизни та виробів верхнього трикотажу. Загальні відомості про неткані матеріали. Способи отримання нетканних полотен. Підкладкові тканини. Шовкові, віскозні підкладкові тканини. Прокладкові матеріали. Клейові прикладкові матеріали. Натуральне та штучне хутро. Утеплювальні матеріали. Синтепон, ватин, тинсулейт.

Швейні нитки. Виробництво і асортимент ниток різного волокнистого складу.

Оздоблювальні матеріали. Фурнітура. Вибір матеріалів для пакету швейного виробу та його обґрунтування.

Література

1. Патлашенко О.А. Матеріалознавство швейного виробництва : навч. посіб. – 2-ге вид. – К. : Арістей, 2007. – 288 с.
2. Бузов Б.А. и др. Материаловедение швейного производства. – М. : Легкаяиндустрия, 1986.
3. Бузов Б.А. и др. Лабораторный практикум по материаловедению швейного производства : учебное пособие для вузов. – М. : Легпромбытиздат, 1991. – 432 с.

Матеріалознавство (деревина)

Основи деревознавства. Будова дерева та деревини. Макроскопічна і мікроскопічна будова деревини. Розрізи деревини: радіальний, тангенціальний і поперечний. Будова стовбура. Основні породи дерев. Хвойні та листяні породи. Анатомія дерева. Фізичні та хімічні властивості деревини. Фізичні і хімічні

властивості деревини. Механічні та технологічні властивості деревини. Міцність деревини. Границя міцності на стиснення, згин, розтяг і сколювання. Деформація деревини. Технологічні властивості деревини: зносостійкість, здатність до гнуття, опору, розколюваність, здатність тримати металеві кріплення, пружність. Стійкість деревини. Стійкість деревини проти фізичних, хімічних та біологічних факторів. Вади і дефекти деревини. Класифікація вад деревини. Суки, їх види і вимірювання. Тріщини, їх види. Вади форми стовбура: збіжистість, окоренкуватість, нарости, кривизна. Вади будови деревини: нахил волокон, крен, завилькуватість, вічка, завиток, смоляна кишенька, пасинок, рак, засмолок, плямистість, сухобокість. Піломатеріали та їх класифікація. Головні види продукції лісопилно-стругальної промисловості. Класифікація піломатеріалів.

Клеї їх види, призначення та способи приготування. Види клеїв та їх основні властивості. Загальна класифікація клеїв, які використовуються при виготовленні столярних та художніх виробів.

Література

1. Божок О.П., Вінтонів І.С. Деревинознавство з основами лісового товарознавства. – К. : НМК ВО, 1992. –320с.
2. Ботюк О.Ф. Деревознавство : навч. посіб. – Тернопіль : «Астон», 2002. – 100 с.
3. Основи деревообробки : пробний навч. посіб. для учнів 8-9 кл. середн. загальноосвіт. шк. – К. : Освіта, 1996. – 144 с.
4. Солнцев Ю.П., Веселов Д.А., Демянцевич В.П. та ін. Матеріалознавство і технологія металів (на російській мові). – М. : Металургія, 1988. – 512 с.
6. Уголев Б.Н. Древесиноведение с основами лесного товароведения. – М. : Лесная промышленность, 1986. – 368 с.
7. Хільчевський В.В., Кондратюк С.Є., Степаненко В.О., Лопатько К.Г. Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів. – Київ: Либідь, 2002. – 326 с.

Обробка текстильних матеріалів

Термінологія ручних і машинних швейних робіт. Термінологія операцій волого-теплового оброблення швейних виробів. Методи з'єднання деталей швейних виробів. Ручні стібки і строчки. Машинні стібки і строчки. Машинні шви. Показники якості ниткового з'єднання деталей швейних виробів.

Обладнання для волого-теплового оброблення. Швейне обладнання. Основні робочі органи швейних машин (голка, човник, ниткопритягувач, механізм пересування тканини).

Мета та види ВТО, їх характеристика. Основні етапи ВТО. Характеристика операцій підготовки матеріалів до розкроювання. Розкрій деталей в умовах індивідуального виготовлення швейних виробів. Види розкладок лекал. Технічні умови розкладки лекал.

Основні етапи виготовлення швейних виробів. Загальні відомості про процес виготовлення легкого одягу. Деталі швейних виробів та зрізи деталей. Асортимент постільної та столової білизни, тканини для цієї групи виробів.

Технологія обробки постільної та столової білизни. Види швів, що використовують при виготовленні постільної та столової білизни. Технологія пошиття фартуха. Види швів, що використовують при обробці деталей фартуха.

Література

1. Батраченко Н.В., Головінов В.П., Каменева Н.М. Технологія виготовлення жіночого одягу: Підручник для учнів ПТНЗ. – К.: Вікторія, 2000. – 512 с.
2. Борецька Є.Я., Малюга П.М. Технологія виготовлення легкого жіночого та дитячого одягу / Є.Я. Борецька, П.М. Малюга. – К.: Вища шк., 1992. – 367 с.
3. Труханова А.Т. Технология женской и детской одежды: – Учеб. для проф. учеб. заведений. – 3-е изд. – М.: Высш. шк., Изд. центр «Академия», 2001. – 416 с.
4. Литвин В.Г., Степура А.О. Конструювання швейних виробів: підручник / В.Г. Литвин, А.О. Степура. – К.: Вікторія, 2010. – 320 с.
5. Конструирование одежды: Учебник для студ. учреждений сред. проф. образования / Э.К. Амирова, О.В. Сакулина, Б.С. Сакулин, А.Т. Труханова. – М.: Мастерство: Высшая школа, 2001. – 496 с.
6. Конструирование одежды с элементами САПР: Учеб. для ВУЗов / Е.Б.Коблякова, Г.С.Ивлева, В.Е.Романов и др. – М.: Легпромбытиздат, 1988. – 464 с. Енциклопедія швейного виробництва: від А до Я: навч. посіб. – К.: Самміт-книга, 2010. – 968 с.
7. Горобчишина В.С. Довідник технологічних послідовностей виготовлення одягу: навч. посіб. / В.С. Горобчишина. – Львів: Новий Світ-2000, 2008. – 292 с.
8. Технологія швейного виробництва. Терміни та визначення. ДСТУ 2162-93. – К.: Держстандарт України, 1994. – 23 с.
9. ДСТУ 2023-91 Деталі швейних виробів. Терміни і визначення. – К.: Держстандарт України, 1991. - 9 с.
10. ДСТУ 2162-93 Технологія швейного виробництва. Терміни і визначення. – К.: Держстандарт України, 1993.
11. ДСТУ ГОСТ 25296:2003. Вироби швейні білизняні. Загальні технічні умови. -К.: Держспоживстандарт України. - 2006. -7 с.

Обробка деревини та деревних матеріалів (деревообробка)

Основи деревознавства: будова дерева та деревини, породи деревини, вади деревини, властивості деревини. Матеріали і напівфабрикати з деревини: асортимент лісоматеріалів, виробництво пиломатеріалів, сушіння деревини.

Технологія виготовлення виробів з фанери та ДСП. Шпон, особливості

виготовлення шпону. ДВП та ДСП як деревні матеріали. Способи з'єднання деталей із фанери та ДВП.

Навчальні майстерні, їх обладнання: устаткування навчальної майстерні, охорона праці та пожежна безпека в навчальних майстернях.

Ручна обробка деревини: основи проектної діяльності, елементи графічної грамоти, основи теорії різання деревини, розмічання в столярній справі, пиляння деревини, стругання деревини, довбання долотами та різання стамесками, свердління деревини.

Механічна обробка деревини: сучасні методи обробки деревини, токарні верстати і токарна обробка деревини.

З'єднання деталей із деревини: процес розмічання та виготовлення шипового з'єднання, з'єднання деталей цвяхами, шурупами, нагелями, склеювання деревини і деревних матеріалів, основи технології малярних робіт, облицювання деревини, процес оздоблення столярних виробів, конструювання і виготовлення столярних виробів, технологічний процес виготовлення столярних виробів.

Література

1. Гушулей Й.М. Основи деревообробки : пробний навч. посіб. для учнів 8-9 класів серед. загальноосвітньої шк. – К. : Освіта, 1996. – 144 с.
2. Справочник по обработке древесины : пособ. для учащу. учеб.-произв. комб. и цехов / Сост. В.В. Рига, И.М. Гушулей. – К. : Рад. шк., 1984. – 216 с.
3. Крейдлин Л.Н. Столярные работы : учеб. для средн. проф.-техн. училищ. – 4-е издание., перераб. и доп. – М. : Высшая школа, 1982. – 128 с.
4. Кулебакин Г.И. Столярное дело. – М. : Стройиздат, 1984. – 144 с.
5. Лихонин А.С. Мебель своими руками. – Нижний Новгород : «Времена», 1998. – 224 с.
6. Мартенссон А. Начинаем мастерить из древесины : кн. для учащу. / пер. с англ. В.И. Синокова; предисл. И.С. Сорока. – М. : Просвещение, 1979. – 64 с.
7. Пилипенко О.Д., Симоненко М.С. Столярна справа. – К. : Вища школа, 1975. – 184 с.
8. Коноваленко А.И. Основы столярного ремесла. – К. : «Мистецтво», 1996. – 304 с.
9. Коноваленко А.М. Реставрация мебели. – СПб : Издательство «Литера», 1998. – 112 с.
10. Справочник по трудовому обучению 5-7 кл. : обработка древесины и металла, электротехнические и ремонтные работы : пособ. для учащу. 5-7 кл. / И.А. Коробанов, А.А. Деркочев, В.А. Юдицкий и др. под ред. И.А. Коробанова. – М. : Просвещение, 1991. – 239 с.

Обробка металу (металообробка)

Метали та їх застосування в народному господарстві. Метали та їх сплави. Властивості металів. Сплави чорних металів. Кольорові метали та їх сплави. Окислення металів та боротьба з корозією.

Види слюсарних робіт та їх призначення. Обладнання і організація робочого місця слюсаря. Розмітка плоских поверхонь. Рубка металу. Різання металу ножицями. Різання металу ножівкою. Правка металу. Вигинання металу. Виконання заклепочних з'єднань. Нарізання різьби мітчиками і плашками. Загальні відомості про обпилювання металів. Обпилювання заготовок, плоских поверхонь, криволінійних поверхонь. Припасування.

Основні методи обробки різанням. Основні частини і елементи різця, його геометричні параметри. Елементи режиму різання і переріз зрізуваного шару. Сили різання і потужність, що витрачаються при точінні. Теплові явища при різанні матеріалів. Спрацювання і стійкість різального інструмента. Матеріали для виготовлення різальних інструментів. Обробка заготовок на токарних верстатах. Обробка отворів на свердлильних верстатах. Обробка заготовок на фрезерних верстатах. Обробка заготовок на шліфувальних верстатах.

Література

1. Онищенко В.И., Мурашкин С.У., Коваленко С.А., *Технология металлов и конструкционных материалов.* – М. : ВО «Агропромиздат», 1991. – 479 с.
2. Макієнко М.І. *Загальний курс слюсарної справи.* – К.: Вища школа, 1994. – 311 с.
3. Атаманюк В.В. *Технологія конструкційних матеріалів.* – К. : Кондор, 2006. – 528 с.
4. Хільчевський В.В., Кондратюк С.Є., Степаненко В.О., Лопатенко К.Г. *Матеріалознавство і технологія конструкційних матеріалів.* – К. : «Либідь», 2002. – 326 с.
5. Боровков Ю.А., Легорнев С.Ф., Черепашенец Б.А. *Технический справочник учителя труда.* – М. : Просвещение, 1980. – 223 с.
6. Муравйов Є.М. *Слюсарна справа.* – К. : Рад. школа, 1990. – 176 с.
7. *Технологія конструкційних матеріалів : підручник / М.А. Сологуб, І.О. Рожнецький, О.І. Некоз та ін.; за ред. М.А. Сологуба.* – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Вища шк., 2002. – 374 с.

Основи зображення та композиції

Загальні відомості про рисунок. Зображальні засоби рисунку. Основні правила виконання зображення.

Закономірності і засоби композиції (симетрія, асиметрія, статика, динаміка, контраст тощо). Основні положення формоутворення. Базова й елементарна форма. Структура форми. Принципи зв'язку елементів форми.

Основи кольорознавства. Колір. Кольоровий тон, насиченість, світлотність. Ахроматичні і хроматичні кольори. Кольорове коло. Закони кольорових сполучень.

Роль ліній і площин в сприйнятті форми. Ілюзорні властивості ліній і площин. Використання зорових ілюзій в створенні виробів.

Орнамент. Способи організації орнаментів. Побудова стрічкового, сітчастого, композиційно-замкненого орнаменту. Характер орнаменту (геометричний, рослинний, зооморфний, антропоморфний).

Література

1. Щеголихіна А. К., Тимофеева І. Е. Рисунок: Учебник для средн. спец. учеб. заведений. – М.: Легкая индустрия, 1976. – 160 с.
2. Кириченко М. А., Кириченко І. М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. – К.: Вищашк., 2002. – 190 с.
3. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення. Навчальний посібник. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 112 с.
4. Яремків М. Композиція. – Тернопіль: Підручники і посібники. – 2005. – 110 с.
5. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції. – К.: Каравела. – 2004. – 305 с.
6. Хмельовський О., Костукевич С. Графіка й основи графічного мистецтва. Навч. посібник у 2-х книгах. – Луцьк: ЛДТУ, 2003. – Кн.1. – 160 с.
7. Ніколаєва Т.В. Тектоніка формоутворення костюма. – К.: Арістей. – 2007. – 224 с.
8. Курс лекцій «Основи композиції художніх виробів» (укладач Ребрік В.Є.) – електронний ресурс «Модульне середовище для навчання» – ХНУ, 2010.
9. Основи зображення. Практикум для студентів спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання» / І.А. Радецька, В.Є. Ребрік. – Хмельницький: ХНУ, 2008. – 75 с.

Декоративно-прикладне мистецтво

Види декоративного мистецтва та їх характеристика: декоративно-прикладне мистецтво, монументально-декоративне мистецтво, оформлювально-декоративне мистецтво, театральне-декоративне мистецтво. Підвиди декоративно-

прикладного мистецтва та їх характеристика: народне (традиційне), професійне, самодіяльне. Дефініції понять: декоративно-прикладне мистецтво, художні ремесла, народні художні промисли. Морфологічний аналіз творів декоративно-прикладного мистецтва за естетичними категоріями: видами, родами, жанрами і творами (декоративно-прикладними виробами).

Морфологічний аналіз художньої обробки деревини: породи і властивості деревини, формотворчі техніки, декоративні техніки, типологія виробів.

Морфологічний аналіз художнього плетіння: матеріали, техніки, типологія плетених виробів.

Морфологічний аналіз художньої кераміки: сировина, технологічні особливості, фактурні техніки, декоративні покриття, типологія керамічних виробів.

Морфологічний аналіз художнього скла: сировина, техніки формотворення, техніки декорування, типологія скляних виробів. Морфологічний аналіз художнього металу: чорні і кольорові метали та сплави, техніки формотворення і декорування, типологія виробів.

Морфологічний аналіз художньої обробки каменю: матеріали, техніки обробки, типологія виробів.

Морфологічний аналіз художньої обробки кістки та рогу: технологічні особливості, матеріали, інструменти і техніки, типологія виробів.

Морфологічний аналіз художнього ткацтва: сировина та обладнання, техніки, типологія тканих виробів одягового призначення, типологія тканих виробів інтер'єрного призначення.

Морфологічний аналіз килимарства: технологічні особливості виготовлення, типологія килимів.

Морфологічний аналіз вишивки: техніки вишивання, типологія вишитих виробів.

Морфологічний аналіз плетіння гачком: техніки, типологія виробів

Морфологічний аналіз в'язання спицями: технологічні особливості, типологія в'язаних виробів.

Типологія народного одягу за функціональним призначенням: плечовий, поясний (натільний і верхній), нагрудний, головні убори, взуття. Типологія народного одягу за використанням: буденний, святковий. Типологія народного одягу за порами року: літній, осінньо-весняний, зимовий. Типологія народного одягу за віком і статтю: дитячий, підлітковий, дорослий, для людей похилого віку; жіночий і чоловічий.

Морфологічний аналіз витинанки: матеріали, інструменти, техніки, типології витинанок.

Морфологічний аналіз писанкарства: особливості технології підготовки, техніки виконання, типологія писанок.

Знаково-комунікативна властивість української орнаментики. Семантичні засоби народного орнаменту.

Література

1. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво: навч. посіб. / Є.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай, М.Є. Станкевич. – Львів: Світ, 1993. – 272с.
2. Титаренко В.П. Народні промисли України / В.П. Титаренко. – Полтава : Полтавський літератор, 2011. –524 с.
3. Андрощук І.П. Логіко структурні схеми з декоративно-прикладного мистецтва (вишивка, плетіння гачком та в'язання спицями) : навч-наоч. посіб. / І.П. Андрощук, І.В. Андрощук, О.В.Пиріжок – Хмельницький : ФОП Цюпак А.А., 2013. – 164 с.
4. Гургула І. Народне мистецтво західних областей України / І. Гургула. – К. : Мистецтво, 1966. – 80 с.
5. Декоративно-прикладное искусство Украинской ССР (70-е – начало 80-хх гг.). / Авт. ст. и сост. Н.И. Велигоцкая, Л.Е. Жоголь. – М. : Советский художник, 1986. – 192 с.
6. Народні художні промисли України: Довідник. – К., 1966.